

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра спеціальних юридичних дисциплін

07-01-97М

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проходження практики

«ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського)
рівня за освітньо-професійною програмою «Правоохоронна
діяльність» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано науково-методичною
радою з якості ННІ права
Протокол № 2 від 11.09.2020 р.

Рівне – 2020

Методичні рекомендації до проходження практики «Педагогічна практика» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» денної та заочної форми навчання, в галузі знань 26 «Цивільна безпека» [Електронне видання] / Цимбалюк В. І., Гришко В. І. – Рівне : НУВГП, 2020. – 18 с.

Укладачі: Гришко В. І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри відновного правосуддя та приватної детективної діяльності; Цимбалюк В. І., кандидат юридичних наук, професор кафедри спеціальних юридичних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Кафарський Володимир Іванович, завідувач кафедри спеціальних юридичних дисциплін.

Керівник групи
забезпечення спеціальності
262 «Правоохоронна діяльність»

Цимбалюк В. І

© Цимбалюк В. І.,
Гришко В.І., 2020
© НУВГП, 2020

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	
1.1. Опис педагогічної практики	5
1.2. Мета і завдання практики	5
1.3. Критерії та шкала оцінювання	8
2. Програма виробничої практики	9
3. Загальні вимоги до звіту	12
4. Критерії оцінювання звіту	14
5. Рекомендована література	16

Передмова

Педагогічна практика студентів навчально-наукового інституту права Національного університету водного господарства та природокористування є важливою складовою частиною навчального процесу. При проходженні практики студенти

У період практики студент стає учасником освітньо-наукового та виховного процесів, спостерігає й аналізує різні сторони діяльності фахівців-педагогів, кафедри та закладу вищої освіти, вчиться здійснювати дії, пов'язані із розробкою навчально-методичного забезпечення освітніх компонент, викладанням юридичних дисциплін, веденням індивідуального плану викладача, журналу успішності, бере участь у засіданнях кафедри, розробці протоколів засідання, знайомиться з документацією кафедри.

Предметом педагогічної практики є ознайомлення студентів зі специфікою педагогічної діяльності, отримання первинних професійно-педагогічних умінь і навичок.

Програма педагогічної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра «Правоохоронна діяльність».

Практика студентів є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців у закладах вищої освіти та спрямована на набуття та закріплення педагогічної майстерності у викладанні юридичних дисциплін, розумінні організації освітньо-наукового та виховного процесів, роботи кафедри тощо. Також, на удосконалення професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретної професійної ситуації, оволодіння сучасними методами, формами організації праці в галузі їх майбутньої спеціальності. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні відповідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до освітнього ступеня магістр.

**1. 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ
СТРУКТУРА
1. ОПИС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика педагогічної практики
Кількість кредитів, відповідних ECTS - 3 Змістовних модулів - 1	Галузь знань 26 «Цивільна оборона»	нормативна
Загальна кількість годин – 90 год.	Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»	Рік підготовки: 1-й
		Семестр: 1-й
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Педагогічна практика: 90 год.
		Вид контролю: диференційований залік

1.2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Метою педагогічної практики студентів є закріплення і поглиблення теоретичних знань, отриманих під час вивчення

дисциплін, а також поглиблення та застосування фахових знань у розв'язанні конкретних педагогічних завдань практики.

Визначена мета педагогічної практики досягається через вирішення таких **завдань**:

- отримати уявлення про діяльність кафедри у період проходження педагогічної практики;

- провести під безпосереднім керівництвом керівника практики практичне (тренінгове) заняття у реальній навчальній групі, або підготувати науково-методичну публікацію, або підготувати навчально-методичні матеріали;

- виявити та сформувані педагогічні здібності на основі первинного досвіду педагогічної практики та сформувані навички самоосвіти і самовдосконалення;

- ознайомитися з організаційною, виховною, науковою та навчально-методичною роботою науково-педагогічних працівників;

- ознайомитися з документацією та навчально-методичними матеріалами кафедри;

- звертатися за консультаціями з надання методичної допомоги до безпосереднього керівника практики;

- відвідувати заняття досвідчених науково-педагогічних працівників кафедри з метою вивчення методики викладання та передовим педагогічним досвідом;

- вносити пропозиції щодо вдосконалення організації і порядку проведення практики.

У результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен знати:

- нормативно-правові акти, які регламентують діяльність ЗВО, у тому числі планування й організацію освітнього процесу;

- посадові обов'язки науково-педагогічних працівників;

- особливості оформлення індивідуального плану роботи науково-педагогічного працівника;

- форми та засоби організації та контролю самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- структуру та зміст навчальних планів;

- вимоги до складання тематичного плану, навчальної програми, робочої навчальної програми, планів-конспектів практичних занять, методичку їхньої підготовки, проведення й аналізу.

У результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен вміти:

- методично грамотно оформлювати плани-конспекти практичних занять (логічність і послідовність, повноту і репрезентативність, використання нормативних та наукових джерел, загальну грамотність, якість дидактичних матеріалів);

- укладати тестові матеріали для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу;

- встановлювати контакт з аудиторією та підтримувати його протягом заняття;

- використовувати технічні засоби навчання в освітньому процесі; – аналізувати, узагальнювати та обґрунтовувати результати педагогічної діяльності.

За результатами проходження практики здобувач вищої освіти повинен отримати навички:

- проведення заняття в якості науково-педагогічного працівника;

- взаємодії з колегами з педагогічної практики;

- підготовки необхідних для занять наочних засобів, методичних рекомендацій, дидактичного забезпечення;

- вивчення передового педагогічного досвіду і вміння застосовувати його у практичній діяльності;

- працювати на етапі підготовки до практичних занять з науковою літературою та іншими джерелами.

1.3 КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів проходження практики проводиться у розрахунку від 0 до 100 балів. Основними методами оцінювання є: усний захист підготовленого звіту проходження практики.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру ;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Змістовий модуль	Бали
Змістовий модуль 1. Педагогічна практика	
Підготовка та вчасне отримання документів на проходження практики	10
Формування та написання звіту	40
Захист звіту	20
Дотримання вимог щодо оформлення звіту	20
Вчасність представлення звіту на кафедрі	10
Разом	100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національної шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	

60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

2. ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Модуль I.

№ з/п	Назви тем змістових модулів	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1	Складання індивідуального графіку проходження практики. Узгодження його з керівником практики від кафедри.	5
2	Проведення інструктажу з охорони праці за місцем проходження практики..	5
3	Ознайомлення з роботою бази практики, а саме: - ознайомлення із існуючою системою управління базою практики; - ознайомлення студентів із структурою та функціонально-організаційними особливостями діяльності закладу вищої освіти та кафедри; - складання індивідуального плану проходження практики (обирає відповідно до завдань практики вид роботи для себе - провести під безпосереднім керівництвом керівника практики практичне (тренінгове)	20

	<p>заняття у реальній навчальній групі, або підготувати науково-методичну публікацію, або підготувати навчально-методичні матеріали);</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання індивідуального плану (опрацювання відповідної літератури, обговорення з керівником проблемних моментів, укладання панів виконання завдань, робота над обраним завданням та обговорення його результату). 	
4	<p>Виконання студентами практичних завдань, які входять до функціональних обов'язків працівників баз практик, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> -складати плани-конспекти практичних занять; визначати мету та завдання кожного заняття, його структуру; укласти зміст плану-конспекту заняття; добирати дидактичний матеріал, визначати систему завдань і вправ - обирати ефективні методи і прийоми досягнення сформульованих цілей занять; -оптимально використовувати доступні засоби навчання; - встановлювати міжпредметні та міждисциплінарні зв'язки; -використовувати усі дидактичні можливості підручників з навчальної дисципліни (методичний апарат, контрольні питання і завдання, ілюстративний матеріал, вправи тощо); - визначати послідовність виконання завдань на практичному занятті; - використовувати реальні та проектувати навчальні ситуації; - методично грамотно використовувати технічні засоби навчання на занятті; - проводити методичний аналіз навчального матеріалу: встановлювати наступність і перспективність у вивченні, співвідношення між теоретичним матеріалом і практичними 	90

	<p>вміннями, диференціювати матеріал за ступенем складності його засвоєння, виокремлювати головне;</p> <p>-встановлювати і підтримувати контакт з аудиторією;</p> <p>-визначати об'єкти контролю навчальної діяльності здобувачів вищої освіти і добирати відповідні їм методичні прийоми, у тому числі тестові завдання;</p> <p>-розуміти та застосовувати різні засоби комунікації;</p> <p>- організовувати виконання власного плану практики;</p> <p>- забезпечувати потрібний ритм навчальної діяльності на заняттях;</p> <p>- навчати здобувачів вищої освіти раціональним прийомом самостійної роботи;</p> <p>-раціонально поєднувати колективні (фронтальні, групові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням теми і завдань заняття;</p> <p>-здійснювати різні прийоми активізації аудиторії;</p> <p>-методично доцільно використовувати традиційні наочні посібники, аудіативні, аудіовізуальні та візуальні технічні засоби навчання;</p> <p>- реалізовувати навчальний, розвивальний та виховний потенціал змісту заняття;</p> <p>- формувати і розвивати інтелектуальну та емоційну сфери особистості здобувача вищої освіти, його пізнавальні інтереси;</p> <p>-виявляти рівень сформованості професійних навичок та вмінь використовуючи можливості змісту навчальної дисципліни;</p> <p>-проводити спостереження та комплексний аналіз відвіданих занять здобувачем вищої</p>	
--	---	--

	освіти; -спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід науковопедагогічних працівників кафедри, переносити ефективні прийоми і форми роботи в практику власної діяльності; -вивчати нормативні, науково-методичні та педагогічні джерела інформації, а також вдосконалювати власні знання з навчальних дисциплін.	
5	Збір та обробка необхідного матеріалу для підготовки і написання звіту з педагогічної практики.	10
6	Написання та оформлення звіту з педагогічної практики.	5
		135

3. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Звіт про виконання програми практики складається студентом відповідно до програми практики.

Звіт є результатом самостійної роботи студента. Він має відповідати наступним вимогам: чіткість, лаконічність, повнота висвітлення. Переказ у звіті матеріалів з інструкцій, навчальних посібників, лекцій не дозволяється.

Звіт про виконання програми педагогічної практики має містити наступні відомості:

- ✓ строки проходження практики;
- ✓ назва ЗВО, в якому студент проходив педагогічну практику; їх коротка характеристика та специфіка діяльності;
- ✓ які умови були створені керівництвом ЗВО для проходження студентом практики;
- ✓ зміст робіт, які були виконані студентом за період проходження практики, послідовність та процесуальні особливості їх виконання;

- ✓ коротка характеристика відвіданих студентом навчальних занять, засідань кафедри тощо;
- ✓ види та характеристика завдань і доручень, які були виконані студентом, та їх результати;
- ✓ колізійні питання, які виникли в процесі проходження практики, в яких формах вони розглядались та які рішення були прийняті;
- ✓ труднощі (теоретичного та практичного характеру), які виникали у студента за час проходження практики;
- ✓ пропозиції щодо поліпшення організації діяльності ЗВО, де студент проходив практику;
- ✓ пропозиції щодо вдосконалення навчального процесу, якості викладання навчальних дисциплін, підвищення ефективності практики.

Звіт виконується у текстовому редакторі Times New Roman, 14 шрифт, 1,5 інтервал. Поля: ліве – 30 мм, праве -10 мм, верхнє та нижнє – 20 мм. Обсяг звіту без додатків та списку літератури повинен містити 5-10 сторінок формату А4.

Складений студентом звіт має наскрізну нумерацію сторінок, яка проставляється у правому верхньому куті. Оформлений звіт студент у встановлений термін подає на кафедру для перевірки керівником практики від кафедри. Керівник практики від кафедри у своєму висновку відображає рівень засвоєних студентом теоретичних знань та умінь застосовувати їх на практиці, відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики, якість оформлення звітної документації, висновки та оцінку проходження практики студентом.

У випадку наявності суттєвих відхилень від вимог до змісту й оформлення, звіт повертається студенту на доопрацювання. Якщо звіт відповідає всім вимогам, він допускається до захисту.

До звіту додаються щоденник проходження практики, який видається керівником практики від закладу вищої освіти до початку проходження практики та характеристика підписана та завірена керівником від бази практики, укладена у довільній формі із зазначенням оцінки студента.

Захист звіту приймає комісія у складі викладачів, призначених завідуючим кафедрою. Кожен студент має усно захищати звіт про проходження педагогічної практики.

Під час захисту визначається якість виконання робочої програми, глибина знань з висвітлених питань, рівень оволодіння студентом практичними навичками самостійної роботи зі спеціальності.

Результати захисту звітів за підсумками педагогічної практики та висновки - оформлюються протоколом та заносяться до відомостей, які передаються в навчальну частину навчально-наукового інституту права.

Студенти, які не виконали програму практики та одержали незадовільну характеристику за місцем проходження практики, або одержали незадовільну оцінку при захисті звіту про проходження практики, проходять практику повторно у канікулярний період.

Ті студенти, які не пройшли практику та не захистили звіт до початку нового навчального року, відраховуються із числа студентів.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗВІТУ

Якість виконання та захисту звіту	Кількість балів
Студент повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом та змістом відповідає вимогам; під час захисту звіту студент аргументовано доводить набуття ним практичних навичок.	90...100
Студент повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом та змістом відповідає вимогам; основні положення звіту достатньо обґрунтовані; незначне порушення послідовності при оформленні; прийнятне зовнішнє оформлення; захист звіту студентом доводить набуття ним практичних навичок та вмінь, що передбачає програма практики.	82...89

Студент повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом та змістом відповідає вимогам, але має незначні недоліки; основні положення звіту обґрунтовані; задовільне зовнішнє оформлення; захист звіту доводить набуття ним практичних навичок та вмінь, що передбачає програма практики, незначні недоліки, що при цьому проявляються студент виправляє самостійно.	74...81
Студент повністю виконав програму практики; звіт відповідає вимогам, але має недоліки у структурі та змісті; основні положення недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; задовільна якість оформлення звіту; під час захисту звіту студент доводить набуття ним практичних навичок, захист відбувається з незначними недоліками, які студент усуває з допомогою викладача	70...73
Студент повністю виконав програму практики; основні положення недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; задовільна якість оформлення звіту; захист звіту не дає змоги виявити отримані практичні навички, що передбачає програма практики	60...69
Студент частково (50 %) виконав програму практики; основні положення недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; задовільна якість оформлення звіту; захист звіту показує, що студент не отримав практичних навичок, що передбачалися програмою практики	35...59
Студент виконав менше 50 % програми практики; основні положення недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; оформлення звіту не відповідає вимогам; захист звіту показує відсутність практичних навичок, які повинні бути набутими за час проходження практики	1...34

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Базова:

1. Железняк Н. Міністерство юстиції України – провідний орган у забезпеченні реалізації державної правової політики . *Право України*. № 8. 2000. С.38.
2. Логінова С. Охорона адвокатської таємниці: етика, деонтологія, право. *Право України*. № 5.2000. С.76.
3. Малахов В.А. Етика. Курс лекцій, навчальний посібник К., 1996.
4. Михайлюк В.О. Українська мова професійного спілкування: Навч. пос. К. ВД “Професіонал”, 2005. 496 с.
5. Ольховський Б., Ольховський Є. Конституційні засади судової влади в умовах формування правової держави. *Вісник Академії правових наук України*. № 1. 2003. С. 45.
6. Русанова І. Становлення суду присяжних в Україні: деякі міркування. *Право України*. № 7. 1999. С.71.
7. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія. К., 2002.
8. Сливка С.С. Правнича деонтологія : підручник. К.: Атіка, 1999.
9. Сливка С.С. Професійна культура працівника міліції. Львів, 1995.
- 10.Словник законодавчих термінів ред.. Н. Стрілець. К.: Основа, 2000. 604 с.
- 11.Сухонос В. Місце прокуратури в системі органів державної влади України, її розвиток та правове забезпечення гарантій діяльності . *Право України*. № 6. 2000. С.10.
- 12.Стефанюк В. Незалежний суд - гарант прав людини і громадянина. *Право України*. № 5. 1996. С.16 – 18.
- 13.Фурса С. Правова концепція нотаріальної діяльності щодо охорони прав громадян. *Право України*. № 6. 2000. С.100.

Допоміжна:

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 року. К., 1996. 118 с.

2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року. *Відомості Верховної Ради*. 1990. № 31. ст. 429.

3. Про державну виконавчу службу: Закон України від 24 березня 1998. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 36-37. ст. 243 (із наступними змінами).

4. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 49. ст. 272 (із наступними змінами).

5. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21 травня 1997. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. ст. 170 (із наступними змінами).

6. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. №22. ст.303 (із наступними змінами).

Інформаційні ресурси:

1. Савчин М. В. Основи юридичної клінічної практики: Методичний посібник, 2009. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/.../Основи%20юридичної%20клінічної%20освіти.pdf>

2. Литвин О.П. Основи юридичної та клінічної практики: Навчально-методичний посібник, 2012. URL: http://repository.dnu.dp.ua:1100/?page=inner_lessons&id=650

3. Цмоць У.О. Онтологія юридичної практики. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. № 2, 2014. URL: http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsvy/02_2014/14czuoooup.pdf